

لایحه شوراهای حل اختلاف (اعاده شده از شورای نگهبان)

متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۰۶)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)
	<p>با توجه به نظریه تفسیری شماره ۱۲۸۵ مورخ ۱۳۳۷/۸/۱۵ شورای نگهبان از اصل نود و هفتم قانون اساسی و همچنین نظر این شورا نسبت به مصوبه طرح آیین‌نامه داخلی مجلس (به شماره ۷۸/۲۱/۴۵۵۱ مورخ ۱۳۷۸/۲/۸)، این مصوبه مصداق اصل ۹۷ قانون اساسی شناخته نشد؛ فلذا این شورا نظر خود را نسبت به این مصوبه در مهلت مقرر در اصول نود و چهارم و نود و پنجم قانون اساسی به مجلس شورای اسلامی اعلام خواهد کرد.</p>	

متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)
<p>ماده ۳- تعیین محدوده فعالیت جغرافیایی شوراها در هر حوزه قضائی برعهده رئیس همان حوزه قضائی می‌باشد.</p> <p>تبصره ۲- برای رسیدگی به امور فنی و صنفی در دعاوی و شکایات فیما بین اصناف و همچنین برای دعاوی و شکایات فیما بین اقلیت‌های دینی موضوع اصل سیزدهم (۱۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به ترتیب مقرر در این قانون، شوراهای حل اختلاف تخصصی قابل تشکیل است.</p>	<p>۱- تبصره ۲ ماده ۳، از این جهت که در صورت تشکیل شوراهای مذکور، افراد منحصرأً بایستی به این شوراها مراجعه کنند یا می‌توانند به شوراهای حل اختلاف غیر از این شوراهای تخصصی نیز مراجعه کنند یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>تبصره (۲) ماده (۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>تبصره ۲- برای رسیدگی به امور فنی و صنفی در دعاوی و شکایات فیما بین اصناف، شوراهای حل اختلاف تخصصی قابل تشکیل است. در صورت تشکیل شوراهای حل اختلاف تخصصی مذکور و عدم رد صلاحیت تخصصی خود، دعاوی مربوط منحصرأً در این شعبه براساس احکام این قانون رسیدگی می‌شود همچنین برای رسیدگی به دعاوی و شکایات مربوط به احوال شخصیه فی مابین اقلیت‌های دینی موضوع اصل سیزدهم (۱۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به ترتیب مقرر در این قانون، شوراهای حل اختلاف تخصصی قابل تشکیل است که تشکیل این شوراها مانع از مراجعه اقلیت‌های دینی مذکور به دیگر شوراهای حل اختلاف همان حوزه قضائی نیست.</p>	xxx	<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، صدر ماده (۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده ۳- حوزه فعالیت شوراها تابع حوزه قضائی بخش یا شهرستان مربوطه است.</p>
<p>ماده ۴- ریاست شوراهای حل اختلاف استان برعهده یکی از معاونان قضائی رئیس کل دادگستری استان و ریاست شوراهای حل اختلاف در حوزه قضائی شهرستان و بخش برعهده رئیس حوزه قضائی مربوط یا یکی از قضات شاغل در آن حوزه قضائی است که با معرفی رئیس کل دادگستری استان و ابلاغ رئیس مرکز منصوب می‌شود.</p>	<p>۲- در ماده ۴، انتصاب یکی از قضات شاغل در حوزه قضائی به ریاست شوراهای حل اختلاف حوزه قضائی شهرستان و بخش توسط رئیس مرکز، مغایر بند ۳ اصل ۱۵۸ قانون اساسی</p>	<p>در ماده (۴) عبارت «رئیس مرکز» به عبارت «رئیس قوه قضائیه» اصلاح می‌شود.</p>	xxx	<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، ماده (۴) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده ۴- قوه قضائیه مکلف است حداکثر ظرف یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، در هر حوزه قضائی، شعبه یا شعبی از دادگاهها را تحت مدیریت و نظارت رئیس آن حوزه قضائی به‌عنوان دادگاه صلح تعیین کند.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>ریاست دادگاههای صلح و شوراهای حل اختلاف استان بر عهده یکی از معاونان قضائی رئیس کل دادگستری استان و ریاست شوراهای حل اختلاف در حوزه قضائی شهرستان و بخش بر عهده رئیس حوزه قضائی مربوط یا یکی از قضات شاغل در آن حوزه قضائی است که با معرفی رئیس کل دادگستری استان و ابلاغ رئیس قوه قضائیه منصوب می شود.</p>			شناخته شد.	
<p>ماده (۵ مکرر) و تبصره های آن به شرح زیر اصلاح می شود: <u>ماده ۵ مکرر</u> قوه قضائیه می تواند برای اجرای این قانون حداکثر ده هزار نفر نیروی انسانی لازم را ظرف پنج سال از میان اشخاص واجد شرایط استخدام از طریق آزمون عمومی و تخصصی به صورت پیمانی یا قرارداد کارمعیین به کارگیری نماید. کارکنان تمام وقت شورای حل اختلاف (اعم از اعضا یا سایر کارکنان) که تا تاریخ بیست و نهم اسفندماه سال هزار و چهارصد و یک، در شوراها مشغول به کار شده اند، در اولویت استخدام هستند، اولویت های استخدام براساس معیارهای توانمندی، سوابق همکاری، تخصص، مدرک تحصیلی و حسن رفتار، در آیین نامه ای که ظرف سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون به تصویب رئیس قوه قضائیه می رسد، تعیین می شود. تبصره ۱_ قوه قضائیه می تواند افرادی را که به موجب این قانون استخدام می شوند، همزمان در شعب</p>	<p>۱_ در ماده ۵ مکرر، ایراد مذکور در بند ۱- ۴_ این شورا، علی رغم اصلاح به عمل آمده کماکان به قوت خود باقی است. تذکرات: ۱_ در ماده ۱، واژه «الویت» به «اولویت» اصلاح گردد.</p>	<p>به منظور رفع ایراد (۲-۴) شورای نگهبان، ماده (۵ مکرر) به شرح زیر اصلاح می شود و با اصلاح ماده (۲۳) ایراد ردیف (۱-۴) نیز مرتفع می شود: ماده ۵ مکرر_ مرکز مکلف است ظرف مدت پنج سال از میان اشخاصی که واجد شرایط استخدام هستند، نیاز شوراهای حل اختلاف به کارکنان تمام وقت (اعم از اعضا و سایر کارکنان) را با اولویت سابقه اشتغال بیشتر و همکاری با شوراها، به صورت پیمانی استخدام یا به صورت قرارداد کارمعیین از طریق آزمون عمومی و تخصصی، به کارگیری نماید. تبصره ۱_ سوابق اشتغال در شورا به حداکثر سن قانونی اضافه می شود. تبصره ۲_ منابع مالی مورد نیاز برای استخدام موضوع این ماده، از محل اعتبارات مصوب مرکز و همچنین از محل درآمدهای</p>	<p>۴_ در ماده ۵ مکرر ، ۴_۱ حکم مذکور در این ماده، با توجه به افزایش هزینه عمومی و به جهت این که طریق مذکور در ماده نیز به عنوان طریق تأمین افزایش هزینه های جدید به حساب نمی آید، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد. ۴_۲ تکلیف دولت به استخدام نیروهای مورد نیاز در شوراهای حل اختلاف، صرفاً از میان افراد مذکور در این ماده، مغایر بند ۹ اصل ۳ قانون اساسی</p>	<p><u>ماده ۵ مکرر</u> مرکز مکلف است ظرف مدت سه سال کلیه کارکنان تمام وقت شورای حل اختلاف (اعم از اعضا و سایر کارکنان) را که واجد شرایط استخدام هستند و تا قبل از ۱۳۹۸/۱۲/۲۹ در شورا اشتغال داشته اند با اولویت سابقه اشتغال بیشتر، به صورت پیمانی یا قرارداد کارمعیین از طریق آزمون داخلی، به استخدام مرکز درآورد. تبصره ۱_ سوابق اشتغال در شورا به حداکثر سن قانونی اضافه می شود. تبصره ۲_ تأمین بودجه مورد نیاز برای استخدام اشخاص موضوع این ماده، در سقف اعتبارات مصوب مرکز خواهد بود.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p><u>دادگاههای صلح و همچنین شعب شوراها به جای کارکنان فعلی شوراها بکارگیری نمایند.</u></p> <p><u>تبصره ۲_ سوابق اشتغال در شورا به حداکثر سن قانونی اضافه می شود.</u></p> <p><u>تبصره ۳_ منابع مالی مورد نیاز برای استخدام موضوع این ماده، از محل اعتبارات مصوب مرکز و همچنین از محل درآمدهای اختصاصی موضوع ماده (۴۳) این قانون و افزایش درآمدهای حاصل از اجرای مواد (۱۱)، (۱۳) و (۲۳) این قانون و کاهش هزینه های ماده (۵) این قانون تأمین می شود.</u></p> <p><u>تبصره ۴_ دولت مکلف است شناسه استخدام اشخاص موضوع این ماده را در اختیار قوه قضائیه قرار دهد.</u></p> <p><u>تبصره ۵_ از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، عضویت جدید در شوراهای حل اختلاف افتخاری، داوطلبانه و تبرعی بوده و هرگونه استخدام و بکارگیری اعضای جدید تحت هر عنوان در شوراها و پرداخت هرگونه بیمه برای آنها ممنوع است. مرکز می تواند صرفاً به تناسب فعالیت آنها از ایشان تقدیر به عمل آورد.</u></p> <p><u>تبصره ۶_ قوه قضائیه مجاز است از بازنشستگان دستگاههای اجرائی از جمله بازنشستگان قوه قضائیه به- عنوان عضو، در شوراها استفاده نماید.</u></p>		<p><u>اختصاصی موضوع ماده (۴۳) این قانون و افزایش درآمدهای حاصل از اجرای مواد (۱۳) و (۲۳) این قانون تأمین می شود.</u></p> <p><u>تبصره ۳_ دولت مکلف است شناسه استخدام اشخاص موضوع این ماده را در اختیار مرکز قرار دهد.</u></p>	<p>شناخته شد.</p>	<p>تبصره ۳_ دولت مکلف است شناسه استخدام اشخاص موضوع این ماده را در اختیار مرکز قرار دهد.</p>
		<p>بند (۱) ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p><u>۱_ متدین به دین مبین اسلام و مذهب رسمی</u></p>	<p>۵_ در ماده ۶،</p> <p>۱_۵_ در بند ۱، اطلاق ذکر</p>	<p>ماده ۶_ اعضای شورا باید دارای شرایط زیر باشند:</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>تذکرات:</p> <p>۲_ در ماده ۶، بعد از واژه «طرفین»، عبارت «یا اطراف» اضافه گردد.</p> <p>در تبصره بند (۱) ماده (۶) واژه «طرفین» به عبارت «طرفین یا اطراف» اصلاح می‌شود.</p>	<p>کشور</p> <p>تبصره_ در مواردی که کلیه طرفین دعوی از پیروان سایر مذاهب مصرح در اصل دوازدهم (۱۲) قانون اساسی باشند، تدین به دین مبین اسلام کفایت می‌کند.</p> <p>بند (۴) ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>۴_ دیانت و امانت و صحت عمل و اشتهار به آنها</p> <p>تبصره (۳) ماده (۶) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>تبصره ۳_ برای عضویت در شورا، دارندگان مدرک حوزوی و یا دارندگان مدارک دانشگاهی در رشته‌های حقوق یا الهیات با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی در اولویت هستند و حداقل یک نفر از اعضای شعب شهری شورا باید از میان دارندگان مدارک تحصیلی یادشده باشد.</p>	<p>شرط «تدین به دین مبین اسلام»، نسبت به مواردی که طرف دعوی مؤمن به مذهب رسمی کشور بوده ولی اعضای شورای حل اختلاف از پیروان سایر مذاهب اسلامی باشند، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p> <p>۲_ بند ۴ این ماده، نسبت به مواردی که علی‌رغم اشتهار به دیانت، عدم وجود شرط دیانت احراز می‌شود، خلاف موازین شرع شناخته شد.</p> <p>۳_ تبصره ۳، با توجه به این که در تقسیم‌بندی مدارک حوزوی، رشته و گرایش مذکور وجود ندارد، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.</p>	<p>۱_ متدین به دین مبین اسلام.</p> <p>۴_ اشتهار به دیانت و امانت و صحت عمل.</p> <p>تبصره ۳_ برای عضویت در شورا، دارندگان مدرک دانشگاهی یا حوزوی در رشته‌های حقوق یا الهیات با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی در اولویت هستند و حداقل یک نفر از اعضای شعب شهری شورا باید از میان دارندگان مدارک تحصیلی یادشده باشد.</p>	<p>۱_ متدین به دین مبین اسلام.</p> <p>۴_ اشتهار به دیانت و امانت و صحت عمل.</p> <p>تبصره ۳_ برای عضویت در شورا، دارندگان مدرک دانشگاهی یا حوزوی در رشته‌های حقوق یا الهیات با گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی در اولویت هستند و حداقل یک نفر از اعضای شعب شهری شورا باید از میان دارندگان مدارک تحصیلی یادشده باشد.</p>
<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، در عنوان فصل دوم واژه «شوراها» به عبارت «دادگاه صلح و شوراها» اصلاح می‌شود.</p>	<p>xxx</p>	<p>فصل دوم_ حدود صلاحیت <u>شوراها</u></p>	<p>xxx</p>	<p>xxx</p>
<p>ماده (۱۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده ۱۱_ صلاحیت‌های دادگاه صلح به شرح زیر است:</p> <p>۱_ دعاوی مالی تا نصاب یکمیلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال؛</p>	<p>۲_ در ماده ۱۱، اطلاق مذکور در</p>	<p>ماده (۱۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود:</p> <p>ماده ۱۱_ در کلیه دعاوی مالی راجع به اموال تا</p>	<p>۶_ در ماده ۱۱،</p> <p>۶_۱_ اطلاق الزام افراد به</p>	<p>ماده ۱۱_ کلیه دعاوی مالی راجع به اموال منقول تا نصاب پانصد میلیون (۵۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال، جهت</p>

متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)
<p>حصول صلح و سازش، ابتدا به شورای حل اختلاف ارجاع می‌شود.</p> <p>تبصره_ رئیس قوه قضائیه می‌تواند نصاب مذکور را هر سه‌سال یکبار متناسب با شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی که از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود، تغییر دهد.</p>	<p>مراجعه به این شوراها، خلاف موازین شرع و مغایر اصول ۳۴، ۶۱، ۱۵۶ و ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.</p> <p>۲_۶_ منظور از این که کلیه دعاوی مالی مذکور، ابتدا به شورای حل اختلاف «ارجاع می‌شود» از این جهت که آیا افراد مستقیماً باید به شوراها حل اختلاف رجوع کنند و یا پس از مراجعه به نهاد دیگر، به شورا ارجاع می‌شوند، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>نصاب یک میلیارد (۱,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال مرجع قضائی باید به منظور ایجاد صلح و سازش پرونده را فقط برای یکبار به شورای حل اختلاف ارجاع نماید. شورای حل اختلاف موظف است تلاش کند حداکثر ظرف سه ماه بین طرفین صلح و سازش ایجاد نماید. در صورت حصول صلح و سازش، مطابق ماده (۲۴) این قانون عمل می‌شود و در صورت عدم حصول صلح و سازش پرونده به همراه گزارش اقدامات و تحقیقات انجام شده به مرجع قضائی ارسال می‌شود.</p> <p>تبصره_۱_ رئیس قوه قضائیه می‌تواند نصاب مذکور را هر سه‌سال یکبار متناسب با شاخص بهای کالا و خدمات مصرفی که از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود، تغییر دهد.</p> <p>تبصره_۲_ در پرونده‌های موضوع این ماده ابتدا پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه دادرسی دعاوی مالی در دادگستری دریافت می‌شود و به حساب درآمد اختصاصی شورا موضوع ماده (۴۳) این قانون واریز می‌گردد و در صورت عدم حصول صلح و سازش بین طرفین، پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه دادرسی باقیمانده دریافت می‌شود.</p>	<p>ایراد بند ۱-۶_ این شورای عالی‌رغم اصلاح به‌عمل آمده کماکان به قوت خود باقی است.</p>	<p>تبصره_ رئیس قوه قضائیه می‌تواند نصاب مذکور در این بند را هر سه‌سال یکبار با رعایت تناسب تغییر شاخص سالانه که از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود، تعدیل کند.</p> <p>۲_ دعاوی حقوقی تصرف عدوانی، مزاحمت و ممانعت از حق؛</p> <p>۳_ دعاوی راجع به جهیزیه، مهریه و نفقه تا نصاب مقرر در بند «الف» در صورتی که مشمول ماده (۲۹) قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۱ نباشد؛</p> <p>۴_ کلیه دعاوی و درخواست‌های مربوط به تخلیه عین مستأجره و تعدیل اجاره‌بها بجز دعاوی مربوط به سرقتی و حق کسب و پیشه؛</p> <p>۵_ اعسار از پرداخت محکوم‌به در صورتی که دادگاه صلح نسبت به اصل دعوا رسیدگی کرده باشد؛</p> <p>۶_ حصر ورثه، تحریر ترکه، مهر و موم و رفع آن؛</p> <p>۷_ تأمین دلیل؛</p> <p>۸_ تقاضای سازش موضوع ماده (۱۸۶) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب سال ۱۳۷۹/۱/۲۱؛</p> <p>۹_ جنبه عمومی و خصوصی کلیه جرائم غیر عمدی ناشی از کار یا تصادفات رانندگی؛</p> <p>۱۰_ جرائم عمدی تعزیری مستوجب مجازات درجه هفت و هشت؛</p> <p>۱۱- دعاوی اصلاح شناسنامه، استرداد شناسنامه، اصلاح مشخصات مدرک تحصیلی، الزام به اخذ پایان‌کار، اثبات رشد، الزام به صدور شناسنامه، تصحیح و تغییر نام.</p> <p>تبصره ۱_ به کلیه جرائم مذکور در این ماده مستقیماً و بدون نیاز</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>به کیفرخواست در دادگاه صلح رسیدگی می‌شود.</p> <p><u>تبصره ۲-</u> قوه قضائیه می‌تواند برای دادگاه صلح علاوه بر قضات شاغل از قضات بازنشسته نیز استفاده کند.</p> <p><u>تبصره ۳-</u> دادگاه صلح با حضور رئیس یا دادرس علی‌البدل رسمیت می‌یابد. دادگاه صلح جز در موارد فوری چنانچه حصول سازش به تراضی طرفین امکان‌پذیر باشد، ابتدا پرونده را برای صلح و سازش به عضو یا اعضای شورا که در دادگاه مستقر می‌باشند یا شعبه شورای حل اختلاف یا میانجیگری ارجاع می‌دهد. چنانچه حداکثر ظرف دو ماه موضوع منتهی به سازش شود، مراتب صورتجلسه و جهت اتخاذ تصمیم به قاضی دادگاه صلح اعلام می‌شود تا طبق مقررات اقدام کند. در صورت عدم حصول سازش، قاضی دادگاه صلح مطابق قانون، به موضوع رسیدگی کرده و مبادرت به صدور رأی می‌نماید.</p> <p><u>تبصره ۴-</u> دادگاه صلح می‌تواند در ساعات غیر اداری و یا در روزهای تعطیل نیز به دعاوی رسیدگی نماید و استقرار آن در محل شورای حل اختلاف بلامانع است.</p> <p><u>تبصره ۵-</u> در صورت حدوث اختلاف بین دادگاههای صلح و همچنین سایر مراجع قضائی و غیرقضائی به ترتیب زیر اقدام می‌شود:</p> <p><u>الف-</u> در مورد دادگاههای صلح واقع در حوزههای قضائی شهرستانهای یک استان و نیز اختلاف بین دادگاه صلح با دادسراها یا دادگاههای حقوقی یا کیفری یا بخش حوزه قضائی یک استان، حل اختلاف با دادگاه تجدیدنظر آن استان است.</p> <p><u>ب-</u> در مورد دادگاههای صلح واقع در حوزههای قضائی دو استان و نیز اختلاف بین دادگاه صلح و دادسراها یا دادگاههای</p>				

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>حقوقی یا کیفری یا بخش حوزه قضائی دو استان، حل اختلاف با شعبه اول دادگاه تجدیدنظر استانی است که ابتدا به صلاحیت آن اظهار نظر شده است.</p> <p>پ_ در مواردی که دادگاه صلح به صلاحیت مراجع غیر قضائی از خود نفی صلاحیت کند، پرونده برای تعیین صلاحیت به دادگاه تجدیدنظر استان ارسال می شود، تشخیص آن مرجع لازم الاتباع است.</p> <p>تبصره ۶- آرای دادگاه صلح، قطعی است مگر در موارد زیر که قابل تجدیدنظرخواهی در دادگاه تجدیدنظر استان است:</p> <p>الف_ دعوی موضوع بند (۱) این ماده در صورتی که خواسته بیشتر از نصف نصاب مذکور در آن بند باشد.</p> <p>ب_ موارد موضوع بند (۹) این ماده نسبت به دیه یا ارش، در صورتی که میزان یا جمع آنها بیش از یکدهم دیه کامل یا معادل آن باشد.</p> <p>پ_ موارد مذکور در بندهای (۲)، (۳)، (۴) این ماده؛</p> <p>ت_ موارد موضوع بند (۵) این ماده مشروط به اینکه اصل دعوا قابل اعتراض باشد.</p> <p>ث - جنبه عمومی جرائم غیر عمدی موضوع بند (۹) در صورتی که مجازات قانونی آن درجه شش یا بیشتر باشد.</p> <p>ج - جرائم عمدی تعزیری که مجازات قانونی آنها حبس درجه هفت باشد.</p>				
<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، ماده (۱۳) به شرح زیر اصلاح می شود و تبصره های آن حذف می شود:</p> <p>ماده ۱۳- از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون به دعوی و</p>	xxx	<p>ماده (۱۳) به شرح زیر اصلاح می شود:</p> <p>ماده ۱۳- اتخاذ تصمیم در موارد زیر در صلاحیت شورا است:</p> <p>۱_ صدور گواهی حصر وراثت در مواردی که</p>	<p>۷_ اطلاق ماده ۱۳، در مواردی که موضوع متضمن دعوا با ماهیت قضایی است و همچون موضوع تبصره ۳</p>	<p>ماده ۱۳- اتخاذ تصمیم در موارد زیر در صلاحیت شورا است:</p> <p>۱_ صدور گواهی حصر وراثت، تحریر ترکه، مهر و موم ترکه و رفع آن.</p> <p>۲_ دستور تخلیه اماکن مسکونی موضوع قانون روابط</p>

متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)
<p>مؤجر و مستأجر مصوب ۱۳۷۵/۲۶</p> <p>۳- تأمین دلیل.</p> <p>تبصره الحاقی- رسیدگی به موارد مذکور در این ماده در صلاحیت شعب روستایی شورا نمی‌باشد و در نزدیکترین شعبه شهری شورای همان حوزه قضائی قابل رسیدگی است.</p> <p>ماده ۲۹- ...</p> <p>تبصره ۳- دستور تخلیه موضوع ماده (۱۳) این قانون قابل اجراء نیست مگر با تأیید رئیس حوزه قضائی مربوط.</p>	<p>ماده ۲۹، در نهایت به تأیید مقام قضائی نیز نمی‌رسد، خلاف موازین شرع و مغایر اصول ۳۴، ۶۱، ۱۵۶ و ۱۵۸ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>موضوع مورد اختلاف بین وراث نباشد.</p> <p>۲- تأمین دلیل</p> <p>تبصره ۱- رسیدگی به موارد مذکور در این ماده در صلاحیت شعب روستایی شورا نمی‌باشد و در نزدیکترین شعبه شهری شورای حل اختلاف همان حوزه قضائی قابل رسیدگی است.</p> <p>تبصره ۲- تصمیمات موضوع این ماده قابل اعتراض نزد دادگاه عمومی همان حوزه قضائی است.</p> <p>تبصره (۳) ماده (۲۹) حذف می‌شود.</p>	<p>نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)</p>	<p>اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)</p> <p>جرایم مندرج در این قانون در دادگاه صلح رسیدگی می‌شود و شورا صرفاً در امر صلح و سازش مطابق احکام این قانون اقدام می‌کند.</p>
<p>ماده ۱۵- در صورت اختلاف در صلاحیت محلی شوراها به ترتیب زیر اقدام می‌شود:</p> <p>۱- در مورد شوراهای واقع در یک حوزه قضائی، حل اختلاف با رئیس شورای حل اختلاف همان حوزه قضائی است.</p> <p>۲- در مورد شوراهای واقع در حوزههای قضائی شهرستانهای یک استان، حل اختلاف با رئیس شورای حل اختلاف استان است.</p> <p>۳- در مورد شوراهای واقع در دو استان حل اختلاف با رئیس شورای حل اختلاف استانی است که ابتدا به صلاحیت شوری واقع در آن استان نظر داده شده است</p>	xxx	xxx	xxx	<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، ماده (۱۵)، (۱۶)، (۱۷) و (۱۹) حذف می‌شود.</p>
<p>ماده ۱۶- در صورت بروز اختلاف در صلاحیت شورا با دیگر مراجع غیر دادگستری غیر قضائی اعم از یک یا چند استان، حل اختلاف با رئیس مرکز است.</p>	xxx	xxx	xxx	<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، ماده (۱۵)، (۱۶)، (۱۷) و (۱۹) حذف می‌شود.</p>
<p>ماده ۱۷- در صورت بروز اختلاف در صلاحیت بین شورای حل اختلاف با مرجع قضائی، نظر مرجع قضائی لازم‌الاتباع است.</p>	xxx	xxx	xxx	<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، ماده (۱۵)، (۱۶)، (۱۷) و (۱۹) حذف می‌شود.</p>
<p>ماده ۱۹- در مواردی که دعوی طاری یا اعتراض ثالث یا مرتبط با دعوی اصلی از صلاحیت ذاتی شورا خارج باشد، رسیدگی به هر دو دعوی در مرجع قضائی صالح به عمل می‌آید.</p>	xxx	xxx	xxx	<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، ماده (۱۵)، (۱۶)، (۱۷) و (۱۹) حذف می‌شود.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، به ابتدای ماده (۲۰) عبارت «در موارد مقرر در ماده (۱۲) این قانون» اضافه می‌شود.</p>	<p>xxx</p>	<p>xxx</p>	<p>xxx</p>	<p>ماده ۲۰- شروع رسیدگی در شورا با درخواست کتبی یا شفاهی به عمل می‌آید. درخواست شفاهی در صورت مجلس قید و به امضای خواهان یا متقاضی می‌رسد.</p>
<p>ماده (۲۱) به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۲۱- در مواردی که در این قانون حکمی تعیین نشده است، آیین دادرسی و ترتیبات رسیدگی و صدور رأی و اجرای احکام دادگاه صلح، حسب مورد تابع قوانین و مقررات حاکم بر دادگاههای حقوقی و کیفری است. تبصره- ترتیب اقدامات سازشی در شوراهای حل اختلاف مطابق آیین نامه‌ای انجام می‌شود که ظرف سه ماه پس از لازم الاجرا شدن این قانون توسط معاونت حقوقی قوه قضائیه با همکاری وزارت دادگستری و مرکز تهیه می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.</p>	<p>۳- در ماده ۲۱، علی‌رغم اصلاح به عمل آمده، ابهام سابق این شورا کماکان به قوت خود باقی است.</p>	<p>تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۲۱) حذف می‌شود.</p>	<p>۱۰- ماده ۲۱ و تبصره‌های آن، از جهت این که با توجه به ذکر تمثیلی موارد، دقیقاً مشخص نشده است که در رسیدگی شورا کدام موارد، تابع مقررات آیین دادرسی و کدامیک تابع تشریفات است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۲۱- رسیدگی در شورا تابع تشریفات آیین دادرسی نیست، لیکن از حیث اصول و قواعد، تابع مقررات قوانین آیین دادرسی مدنی و کیفری است. تبصره ۱- اصول و قواعد حاکم بر رسیدگی شامل مقررات ناظر به صلاحیت، حق دفاع، حضور در دادرسی، رسیدگی به دلایل و مانند آن است. تبصره ۲- منظور از تشریفات در این ماده، مقررات ناظر به شرایط شکلی درخواست یا شکواییه، نحوه ابلاغ، تعیین اوقات رسیدگی، جلسه دادرسی و مانند آن است.</p>
<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، ماده (۲۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۲۳- هزینه دادرسی در دادگاههای صلح حسب مورد مطابق هزینه دادرسی در محاکم دادگستری است و هزینه رسیدگی شوراهای حل اختلاف در موارد موضوع ماده (۱۲) این قانون، در دعاوی کیفری و دعاوی حقوقی غیرمالی معادل هزینه دادرسی در محاکم دادگستری و در دعاوی مالی هزینه رسیدگی معادل پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه دادرسی در محاکم دادگستری است.</p>	<p>xxx</p>	<p>ماده (۲۳) به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۲۳- هزینه رسیدگی شوراهای حل اختلاف در کلیه مراحل، در دعاوی کیفری و دعاوی حقوقی غیرمالی معادل هزینه دادرسی در محاکم دادگستری و در دعاوی مالی هزینه دادرسی معادل پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه دادرسی در محاکم دادگستری است.</p>	<p>۱۲- در ماده ۲۳، کاهش هزینه رسیدگی شورا در همه موضوعات به میزان هزینه دادرسی در دعاوی غیرمالی محاکم دادگستری، مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی شناخته شد.</p>	<p>ماده ۲۳- هزینه رسیدگی شورا مطابق هزینه غیرمالی محاکم دادگستری است.</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، در ماده (۲۴) عبارت «در اجرای مواد (۱۱)، (۱۲) و (۱۴) این قانون» به عبارت «در اجرای مواد (۱۲) و (۱۴) این قانون» اصلاح می‌شود.</p> <p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، تبصره (۴) ماده (۲۴) حذف می‌شود.</p>	<p>xxx</p>	<p>در تبصره (۴) ماده (۲۴) عبارت «دارای سند رسمی» بعد از عبارت «اموال غیرمنقول» اضافه و یک تبصره به عنوان تبصره (۵) به ماده مذکور به شرح زیر الحاق می‌شود:</p> <p>تبصره ۵_ رسیدگی به دعاوی راجع به اموال غیرمنقول که فاقد سند رسمی هستند، صرفاً در صلاحیت مرجع صالح قضائی است.</p>	<p>۱۳_ در تبصره ۴ ماده ۲۴، از این جهت که تکلیف مواردی که اموال غیرمنقول دارای سند رسمی نیستند، روشن نشده است، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهار نظر خواهد شد.</p>	<p>ماده ۲۴_ در اجرای مواد (۱۱)، (۱۲) و (۱۴) این قانون، شورا پس از دعوت خواننده یا مشتکی عنه نسبت به تشکیل جلسه اقدام و در صورت حصول سازش میان طرفین، مبادرت به صدور گزارش اصلاحی می‌کند و پرونده در شورا بایگانی و در موارد ارجاع پرونده از مرجع قضائی، نتیجه به همراه تصویری از گزارش اصلاحی به آن مرجع ارسال می‌شود تا مرجع مزبور نسبت به مخومه کردن پرونده با دستور اداری اقدام کند.</p> <p>تبصره ۴_ مراجع قضائی و شوراهای و میانجی‌گران و داوران مکلفند در خصوص دعاوی راجع به اموال غیرمنقول پس از تصدیق سند رسمی و در همه دعاوی و شکایات در تنظیم گزارش اصلاحی و یا صورت‌مجلس سازش، هویت طرفین را احراز نموده و مالکیت افراد را از مراجع رسمی مربوطه استعلام نمایند. چنانچه در مدارک هویتی ارائه شده طرفین یا یکی از طرفین تردید حاصل شود از سوی مرجع رسمی مربوطه تصدیق می‌گردد. در صورتی که خواهان ذی‌نفع یا ذی‌سمت در دعوی نباشد، مراجع مزبور مکلفند از پذیرش آن خودداری نمایند و در صورت وارد نبودن دعوی نسبت به خواننده مراتب در صورت‌جلسه قید و اگر پرونده مستقیماً در شورا مطرح شده باشد، بایگانی می‌شود.</p>
<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، در ماده (۲۵) عبارت «در اجرای مواد (۱۱)، (۱۲) و (۱۴) این قانون» به عبارت «در اجرای مواد (۱۲) و (۱۴) این قانون» اصلاح می‌شود.</p>		<p>تبصره (۱) ماده (۲۵) حذف می‌شود.</p>	<p>۱۴_ در تبصره ۱ ماده ۲۵، اطلاق منشا اثر نبودن اظهارات طرفین نسبت به حجت‌های شرعی که به صورت مطلق حجت</p>	<p>ماده ۲۵_ در اجرای مواد (۱۱)، (۱۲) و (۱۴) این قانون، در صورتی که شورا با برگزاری حداقل دو جلسه ظرف مدت سه‌ماه موفق به ایجاد صلح و سازش بین طرفین نشود، پرونده در شورا بایگانی و در صورت درخواست خواهان یا مدعی خصوصی به مرجع قضائی صالح ارسال می‌گردد. چنانچه</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
			دائسته شده‌اند نظیر اقرار، خلاف موازین شرع شناخته شد.	پرونده از مراجع قضائی ارجاع شده باشد، گزارش اقدامات و نتیجه به آن مرجع ارسال می‌شود. <u>تبصره ۱</u> - چنانچه شورا موفق به ایجاد صلح و سازش نشود، هیچ یک از اظهارات طرفین در فرآیند سازش، به عنوان دلیل قانونی منشأ اثر نیست.
با توجه به اصلاح به‌عمل آمده در ماده (۱۱)، به ابتدای ماده (۲۷) عبارت «در اجرای مواد (۱۲) و (۱۴) این قانون» اضافه و عبارت «تحقیق محلی، معاینه محل و تأمین دلیل» به عبارت «تحقیق محلی و معاینه محل» اصلاح می‌شود.	×××	در ماده (۲۷) عبارت «مطابق ضوابط قانونی» بعد از کلمه «می‌تواند» اضافه می‌شود.	۱۵- ماده ۲۷، از این جهت که آیا انجام این اقدامات، مطابق ضوابط قانونی خواهد بود یا خیر، ابهام دارد؛ پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.	ماده ۲۷- رئیس شورا شخصاً یا از طریق یکی از اعضاء، علاوه بر رسیدگی به دلایل طرفین، می‌تواند تحقیق محلی، معاینه محل و تأمین دلیل را انجام دهد.
با توجه به اصلاح به‌عمل آمده در ماده (۱۱)، ماده (۲۸) به‌شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۲۸- هرگاه در تنظیم یا نوشتن گزارش اصلاحی و دیگر تصمیمات شورا سهو قلم رخ بدهد مانند از قلم افتادن یا اضافه شدن کلمه‌ای و یا اشتباه در محاسبه صورت گرفته باشد، شورا رأساً یا با درخواست ذی‌نفع آن را تصحیح می‌کند و تصمیم تصحیح‌شده به طرفین ابلاغ می‌شود. تسلیم رونوشت تصمیم اصلی بدون تصمیم تصحیح‌شده ممنوع است.	×××	×××	×××	ماده ۲۸- هرگاه در تنظیم یا نوشتن گزارش اصلاحی و دیگر تصمیمات شورا سهو قلم رخ بدهد مانند از قلم افتادن یا اضافه شدن کلمه‌ای و یا اشتباه در محاسبه صورت گرفته باشد، شورا رأساً یا با درخواست ذی‌نفع آن را تصحیح می‌کند و تصمیم تصحیح‌شده به طرفین ابلاغ می‌شود. تسلیم رونوشت تصمیم اصلی بدون تصمیم تصحیح‌شده ممنوع است.
با توجه به اصلاح به‌عمل آمده در ماده (۱۱)، در ماده (۲۹) عبارت «دادگاه عمومی» به «دادگاه صلح» و در تبصره (۱) عبارت «پس از تأیید رئیس حوزه قضائی مربوط، اجرای گزارش اصلاحی متوقف و موضوع جهت		تبصره (۲) ماده (۲۹) به شرح زیر اصلاح می‌شود: تبصره ۲- مهلت اعتراض طرفین پرونده به تصمیم شورا با لحاظ جهات عذر موجه مذکور	۱۶- اطلاق تبصره ۲ ماده ۲۹، نسبت به مواردی که عذر موجه وجود داشته باشد، خلاف موازین شرع	ماده ۲۹- اعتراض طرفین پرونده به تصمیم شورا و نیز اعتراض ثالث نسبت به گزارش اصلاحی و تصمیم شورا قابل طرح در دادگاه عمومی همان حوزه قضائی است و چنانچه تصمیم یا گزارش اصلاحی توسط مرجع

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
<p>رسیدگی به دادگاه عمومی ارجاع می‌گردد.» به عبارت «با دستور دادگاه صلح اجرای گزارش اصلاحی متوقف و در همان دادگاه به اعتراض رسیدگی می‌شود.» اصلاح و تبصره (۲) این ماده حذف می‌شود.</p>		<p>در ماده (۳۰۶) قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹/۱/۲۱ برای اشخاص مقیم ایران بیست روز و برای اشخاص مقیم خارج از کشور دوماه از تاریخ ابلاغ است. تبصره (۳) ماده (۲۹) حذف می‌شود.</p>	<p>شناخته شد.</p>	<p>رسیدگی به اعتراض نقض شود، مرجع مذکور موظف است رأساً به پرونده رسیدگی و رأی صادر کند. تبصره ۱- گزارش اصلاحی قطعی است. در صورتی که یکی از طرفین به دلیل عدم تطابق گزارش اصلاحی با توافق صورت گرفته، به گزارش اصلاحی اعتراض داشته باشد، پس از تأیید رئیس حوزه قضائی مربوط، اجرای گزارش اصلاحی متوقف و موضوع جهت رسیدگی به دادگاه عمومی ارجاع می‌گردد. تبصره ۲- مهلت اعتراض طرفین پرونده به تصمیم شورا برای اشخاص مقیم ایران بیست روز و برای اشخاص مقیم خارج از کشور دوماه از تاریخ ابلاغ است. تبصره ۳- دستور تخلیه موضوع ماده (۱۳) این قانون قابل اجراء نیست مگر با تأیید رئیس حوزه قضائی مربوط.</p>
<p>ماده (۳۰) به شرح زیر اصلاح و تبصره آن حذف می‌شود: ماده ۳۰- گزارش اصلاحی موضوع ماده (۲۴) این قانون پس از تأیید قاضی دادگاه صلح مطابق قوانین و مقررات جاری کشور اجرا می‌گردد.</p>	<p>۴- در ماده ۳۰، ۴-۱ ایراد سابق مذکور در بند ۱- ۱۷- نظر این شورا، کماکان به قوت خود باقی است. ۴-۲- ابهام مذکور در بند ۲- ۱۷- نظر این شورا، کماکان به</p>	<p>در ماده (۳۰) عبارت «مطابق قوانین و مقررات جاری کشور» بعد از عبارت «واحد اجرای احکام شورا» اضافه و تبصره (۱) به شرح زیر اصلاح و تبصره (۲) آن حذف می‌شود. تبصره- گزارش اصلاحی پس از صدور برگ اجرائیه مطابق قوانین و مقررات جاری کشور اجراء می‌شود. در صورتی که اجرای گزارش اصلاحی مستلزم اجرای ماده (۳) قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴/۳/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام یا مستلزم اجرای یکی از مواد (۱۴۶) و (۱۴۷)</p>	<p>۱۷- در ماده ۳۰، ۱۷-۱- در تبصره ۱، توسعه حکم ماده ۳ قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی که به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام رسیده است به شوراهای حل اختلاف، مغایر اصل ۱۱۲ قانون اساسی شناخته شد. ۱۷-۲- در تبصره ۲، ارجاع</p>	<p>ماده ۳۰- گزارش اصلاحی و تصمیم به درخواست ذی‌نفع و به دستور رئیس شورای حل اختلاف در حوزه قضائی مربوط توسط واحد اجرای احکام شورا اجراء می‌شود. اجرای گزارش اصلاحی صادرشده از شوراهای فاقد واحد اجراء، بر عهده نزدیکترین واحد اجراء است. تبصره ۱- اجرای گزارش اصلاحی پس از صدور برگ اجرائیه مطابق مقررات مربوط به قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۷/۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی است. در صورتی که موارد مشمول قانون نحوه اجرای محکومیت‌های مالی مصوب ۱۳۹۴/۳/۲۳ مجمع تشخیص مصلحت نظام فراهم باشد، اجرای ماده (۳) قانون مذکور با تأیید رئیس شورای حل اختلاف در حوزه</p>

متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)
قضائتی مربوط، انجام می‌شود. تبصره ۲- احکام مواد (۱۴۶) و (۱۴۷) قانون اجرای احکام مدنی درخصوص اجرای گزارش اصلاحی و تصمیم شورا مجری است.	به دو ماده مذکور، از لحاظ شرعی دارای ابهاماتی است که پس از رفع ابهام اظهارنظر خواهد شد.	قانون اجرای احکام مدنی مصوب ۱۳۵۶/۸/۱ باشد، اجرای گزارش اصلاحی توسط واحد اجرای احکام مرجع قضائتی همان حوزه قضائتی انجام می‌شود.	قوت خود باقی است.	
ماده ۳۲- چنانچه اعضاء، کارکنان و نیروهای اداری شورا که رابطه استخدامی با شورا ندارند، مرتکب تخلف شوند، به شکایت شاکی، گزارش رئیس شورای حل اختلاف در حوزه قضائتی مربوط، واحد بازرسی یا واحد حفاظت و اطلاعات، موضوع در هیأت بدوی رسیدگی به تخلفات مطرح می‌شود. تبصره- به تخلفات کارکنان و نیروهای اداری شورا که رابطه استخدامی با شورا دارند، مطابق قانون رسیدگی به تخلفات اداری مصوب ۱۳۷۲/۹/۷ رسیدگی می‌شود.	xxx	xxx	xxx	با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۵ مکرر)، در ماده (۳۲) و تبصره آن و مواد (۳۴)، (۳۵)، (۳۶)، (۳۷) و (۳۹) عبارت «رابطه استخدامی با شورا» به عبارت «رابطه استخدامی» اصلاح می‌شود.
ماده ۳۴- ارتکاب موارد زیر توسط اعضاء، کارکنان و نیروهای اداری شورا که رابطه استخدامی با شورا ندارند، تخلف محسوب می‌شود: ۱- اعمال و رفتار خلاف شئون ۲- عدم رعایت قوانین و مقررات مربوط ۳- هرگونه سوءرفتار یا رفتار مغایر کرامت انسانی با مراجعه‌کنندگان که منجر به نارضایتی در آنان می‌شود. ۴- انجام ندادن وظایف قانونی یا تأخیر بدون دلیل در انجام آنها ۵- تبعیض یا اعمال غرض یا برقراری روابط خارج از عرف اداری با مراجعه‌کنندگان ۶- ترک خدمت در خلال ساعات موظف بدون مجوز یا عذر موجه ۷- غیبت غیرموجه، تکرار در تأخیر ورود به محل کار یا تکرار در تعجیل خروج از آن بدون کسب مجوز ۸- کم‌کاری یا سهل‌انگاری در انجام وظایف محول‌شده ۹- عدم رعایت شئون و شعائر اسلامی	تذکره ۳- در ماده ۳۴، موارد تکراری حذف شوند و بند ۳۴ نیز با توجه به عدم امکان تحقق حذف گردد.	بندهای (۱۴)، (۱۵)، (۲۳)، (۲۴)، (۲۵) و (۳۴) ماده (۳۴) حذف می‌شوند و بندهای (۷)، (۱۰) و (۲۸) به شرح زیر اصلاح می‌شود: ۷- غیبت غیرموجه سه جلسه به صورت متوالی یا پنج جلسه به صورت متناوب در طول یک ماه، تکرار در تأخیر ورود به محل کار یا تکرار در تعجیل خروج از آن بدون کسب مجوز	xxx	با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۵ مکرر)، در ماده (۳۲) و تبصره آن، مواد (۳۴)، (۳۵)، (۳۶)، (۳۷) و (۳۹) عبارت «رابطه استخدامی با شورا» به عبارت «رابطه استخدامی» اصلاح می‌شود.

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
		<p>۱۰_ <u>أخذ هرگونه وجه، مال یا امتیاز در قبال اظهارنظر یا اظهارنظر یا اتخاذ تصمیم به نفع یکی از طرفین دعوی و گرفتن وجوهی غیر از آنچه در قوانین و مقررات تعیین شده یا أخذ هرگونه مالی که در عرف رشوه‌خواری تلقی می‌شود.</u></p> <p>۲۸_ <u>هر نوع سوء استفاده و استفاده غیرمجاز از شؤون یا موقعیت شغلی در شورا و امکانات و اموال شورا</u></p>		<p>۱۰_ <u>أخذ هرگونه وجه، مال یا امتیاز در قبال اظهارنظر یا اتخاذ تصمیم به نفع یکی از طرفین دعوی</u></p> <p>۱۱_ تسامح در حفظ اموال و اسناد و ایراد خسارت به اموال بیت‌المال</p> <p>۱۲_ ارائه گواهی یا گزارش خلاف واقع در امور مربوط به شورا</p> <p>۱۳_ تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آن را ندارند یا خودداری از تسلیم مدارک به اشخاصی که حق دریافت آن را دارند.</p> <p>۱۴_ <u>غیبت غیرموجه سه جلسه به صورت متوالی یا پنج جلسه به صورت متناوب در طول یک‌ماه</u></p> <p>۱۵_ <u>هرگونه سوءاستفاده از اشتغال در شورا</u></p> <p>۱۶_ ایراد تهمت و افتراء، هتک حیثیت</p> <p>۱۷_ اخاذی</p> <p>۱۸_ اختلاس</p> <p>۱۹_ افشای اسرار و اسناد محرمانه اداری</p> <p>۲۰_ افشای اطلاعات خصوصی و محرمانه طرفین پرونده و شهود</p> <p>۲۱_ ارتباط و تماس غیرمجاز با اتباع بیگانه</p> <p>۲۲_ سرپیچی از اجرای دستورهای مقام‌های بالاتر در حدود وظایف اداری</p> <p>۲۳_ <u>گرفتن وجوهی غیر از آنچه در قوانین و مقررات تعیین شده یا أخذ هرگونه مالی که در عرف رشوه‌خواری تلقی می‌شود.</u></p> <p>۲۴_ <u>تعطیل خدمت در اوقات مقرر اداری</u></p> <p>۲۵_ <u>رعایت نکردن حجاب اسلامی</u></p> <p>۲۶_ اختفاء نگهداری، حمل، توزیع و خرید و فروش موادمخدر</p> <p>۲۷_ استعمال یا اعتیاد به مواد مخدر</p> <p>۲۸_ <u>هر نوع استفاده غیرمجاز از شؤون یا موقعیت شغلی و امکانات و اموال دولتی</u></p> <p>۲۹_ جعل یا مخلوش نمودن و دست بردن در اسناد و اوراق رسمی یا دولتی</p> <p>۳۰_ توقیف، اختفاء، بازرسی یا بازکردن پاکتها و محمولات پستی یا معدوم کردن آنها و استراق سمع بدون مجوز قانونی</p> <p>۳۱_ کارشکنی و شایعه‌پراکنی، وادار ساختن یا تحریک دیگران به کارشکنی یا کم‌کاری و ایراد خسارت به اموال دولتی و اعمال فشارهای فردی برای تحصیل مقاصد غیر قانونی</p>

اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)
				<p>۳۲_ شرکت در تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیرقانونی، یا تحریک به برپایی تحصن، اعتصاب و تظاهرات غیرقانونی و اعمال فشارهای گروهی برای تحصيل مقاصد غیرقانونی</p> <p>۳۳_ عضویت در یکی از فرقه‌های ضاله که از نظر اسلام مردود شناخته شده‌اند.</p> <p>۳۴_ همکاری با ساواک منحل به عنوان مأمور یا منبع خبری و داشتن فعالیت یا دادن گزارش ضد مردمی</p> <p>۳۵_ عضویت در سازمان‌هایی که مرامنامه یا اساسنامه آنها مبتنی بر نفی ادیان الهی است یا طرفداری و فعالیت به نفع آنها</p> <p>۳۶_ عضویت در گروه‌های غیرقانونی</p>
<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۵ مکرر)، در ماده (۳۲) و تبصره آن، مواد (۳۴)، (۳۵)، (۳۶)، (۳۷) و (۳۹) عبارت «<u>رابطه استخدامی با شورا</u>» به عبارت «<u>رابطه استخدامی</u>» اصلاح می‌شود.</p>	xxx	xxx	xxx	<p>ماده ۳۵_ چنانچه هیأت رسیدگی‌کننده بدوی پس از دعوت از عضو یا کارمند یا نیروی اداری شورا که <u>رابطه استخدامی با شورا</u> ندارد و شنیدن اظهارات و دفاعیات، تخلف وی را احراز نماید به تناسب عمل ارتكابی در مورد ارتكاب به تخلفات پیش‌بینی شده در بندهای (۱) تا (۹) ماده (۳۴) این قانون برای بار اول و دوم مرتکب را به یکی از مجازات‌های بندهای (۱) تا (۳) این ماده و در مورد تخلفات پیش‌بینی شده در بندهای (۱۰) تا (۳۶) ماده (۳۴) این قانون و تکرار تخلفات موضوع بندهای (۱) تا (۹) ماده مذکور در بار سوم، مرتکب را به یکی از مجازات‌های پیش‌بینی شده در بندهای (۴) و یا (۵) این ماده بمشروح زیر محکوم می‌کند:</p>
<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۵ مکرر)، در ماده (۳۲) و تبصره آن، مواد (۳۴)، (۳۵)، (۳۶)، (۳۷) و (۳۹) عبارت «<u>رابطه استخدامی با شورا</u>» به عبارت «<u>رابطه استخدامی</u>» اصلاح می‌شود.</p>	xxx	xxx	xxx	<p>ماده ۳۶_ آرای صادر شده از هیأت بدوی در مورد مجازات‌های مقرر در بندهای (۱) تا (۳) ماده (۳۵) این قانون قطعی و در مورد مجازات‌های موضوع بندهای (۴) و (۵) ماده مذکور ظرف مدت بیست‌روز پس از ابلاغ، قابل تجدیدنظر در هیأت تجدیدنظر رسیدگی‌کننده به تخلفات اعضاء، کارمندان و نیروهای اداری شورا که <u>رابطه استخدامی با شورا</u> ندارد، است.</p>
<p>با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۵ مکرر)، در ماده (۳۲) و تبصره آن، مواد (۳۴)، (۳۵)، (۳۶)، (۳۷) و (۳۹)</p>	xxx	xxx	xxx	<p>ماده ۳۷_ هیأت تجدیدنظر رسیدگی‌کننده به تخلفات اعضاء، کارمندان و نیروهای اداری شورا که <u>رابطه استخدامی با شورا</u> ندارد، در مرکز تشکیل می‌شود؛ و مرکب از سه عضو اصلی شامل رئیس مرکز یا</p>

متن مصوبه (۱۳۹۹/۱۱/۰۵)	نظر شورا (۱۳۹۹/۱۱/۲۵)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۰/۰۴/۰۶)	نظر شورا (۱۴۰۰/۰۴/۲۲)	اصلاحیه مجلس (۱۴۰۲/۰۳/۰۸)
یکی از معاونان وی، یک قاضی دادگاه تجدیدنظر و یکی از اعضای شوراهای حل اختلاف با پیشنهاد رئیس مرکز می‌باشد که تمامی آنان با ابلاغ رئیس قوه قضائیه برای مدت سه سال منصوب می‌شوند و انتصاب مجدد آنان بلا مانع است.				عبارت « <u>رابطه استخدامی با شورا</u> » به عبارت « <u>رابطه استخدامی</u> » اصلاح می‌شود.
ماده ۳۹ - هرگاه تخلف عضو، کارمند و نیروی اداری شورا که <u>رابطه استخدامی با شورا ندارد</u> ، عنوان یکی از جرائم مندرج در قوانین را نیز داشته باشد هیأت رسیدگی به تخلفات مکلف است مطابق این قانون به تخلف وی رسیدگی و رأی قلموبی، صادر و مراتب را برای رسیدگی به اصل جرم به مرجع قضائی صالح ارسال کند. هرگونه تصمیم مراجع قضائی مانع از اجرای مجازات‌های اداری موضوع این قانون نخواهد بود. چنانچه تصمیم مراجع قضائی مبنی بر برائت باشد هیأت رسیدگی به تخلفات مجدداً به موضوع رسیدگی و تصمیم مناسب اتخاذ می‌کند.	xxx	xxx	xxx	با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۵ مکرر)، در ماده (۳۲) و تبصره آن، مواد (۳۴)، (۳۵)، (۳۶)، (۳۷) و (۳۹) عبارت « <u>رابطه استخدامی با شورا</u> » به عبارت « <u>رابطه استخدامی</u> » اصلاح می‌شود.
ماده ۴۰ - پرونده‌هایی که تا زمان لازم‌الاجراء شدن این قانون منتهی به صدور رأی نشده است ظرف مدت سه ماه با رعایت قانون شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی در شوراهای رسیدگی و نسبت به آنها اتخاذ تصمیم می‌شود.	xxx	xxx	xxx	با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۱۱)، ماده (۴۰) به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۴۰ - تا زمان تشکیل دادگاههای صلح به دعاوی و شکایات مطابق قوانین و مقررات جاری کشور از جمله قانون شوراهای حل اختلاف مصوب ۱۳۹۴/۹/۱۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی رسیدگی می‌شود.
ماده ۴۱ - عضویت در شورای حل اختلاف افتخاری و داوطلبانه بوده و به تناسب میزان فعالیت و نوع همکاری اعضا کمافی‌السابق، پاداش مناسب و حق بیمه آنان پرداخت خواهد شد. دستورالعمل نحوه پرداخت پاداش موضوع این ماده توسط رئیس قوه قضائیه ابلاغ می‌گردد. تبصره ۱ - قوه قضائیه می‌تواند جهت عضویت در شورا از طریق بکارگیری بازنشستگان دستگاههای اجرایی خصوصاً بازنشستگان قوه قضائیه اقدام نماید. تبصره ۲ - تا زمان تعیین تکلیف موارد موضوع ماده (۵ مکرر) این قانون عضویت و سایر احکام مربوط نیز مشمول حکم این ماده است.	xxx	xxx	xxx	با توجه به اصلاح به عمل آمده در ماده (۵ مکرر)، ماده (۴۱) حذف می‌شود.

قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۰۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۲۹- دادگاه ضمن رأی خود با توجه به شروط ضمن عقد و مندرجات سند ازدواج، تکلیف جهیزیه، مهریه و نفقه زوج، اطفال و حمل را معین و همچنین اجرت المثل ایام زوجیت طرفین مطابق تبصره ماده (۳۳۶) قانون مدنی تعیین و در مورد چگونگی حضانت و نگهداری اطفال و نحوه پرداخت هزینه های حضانت و نگهداری تصمیم مقتضی اتخاذ می کند. همچنین دادگاه باید با توجه به وابستگی عاطفی و مصلحت طفل، ترتیب، زمان و مکان ملاقات وی با پدر و مادر و سایر بستگان را تعیین کند. ثبت طلاق موکول به تأدیه حقوق مالی زوج است. طلاق در صورت رضایت زوج یا صدور حکم قطعی دایر بر اعسار زوج یا تقسیت محکوم به نیز ثبت می شود. در هر حال، هرگاه زن بدون دریافت حقوق مذکور به ثبت طلاق رضایت دهد می تواند پس از ثبت طلاق برای دریافت این حقوق از طریق اجرای احکام دادگستری مطابق مقررات مربوط اقدام کند.

قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب (در امور مدنی) مصوب ۱۳۷۹/۰۱/۲۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱۸۶- هر کس می تواند در مورد هر ادعایی از دادگاه نخستین بطور کتبی درخواست نماید که طرف او را برای سازش دعوت کند.

قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲/۰۲/۰۱ با اصلاحات و الحاقات بعدی

ماده ۱۹- مجازاتهای تعزیری به هشت درجه تقسیم می شود:

درجه ۶ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۰۸)

حسب بیش از شش ماه تا دو سال

حسب جزای نقدی بیش از ۶۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۲۴۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

شلاق از سی و یک تا هفتاد و چهار ضربه و تا نود و نه ضربه در جرایم منافی عفت

محرومیت از حقوق اجتماعی بیش از شش ماه تا پنج سال

انتشار حکم قطعی در رسانهها

ممنوعیت از یک یا چند فعالیت شغلی یا اجتماعی برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال

ممنوعیت از دعوت عمومی برای افزایش سرمایه برای اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال

ممنوعیت از اصدار برخی از اسناد تجاری توسط اشخاص حقوقی حداکثر تا مدت پنج سال

درجه ۷ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۰۸)

حسب از نود و یک روز تا شش ماه

حسب جزای نقدی بیش از ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ تا ۶۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

شلاق از یازده تا سی ضربه

محرومیت از حقوق اجتماعی تا شش ماه

درجه ۸ (اصلاحی ۱۳۹۹/۱۱/۰۸)

حسب تا سه ماه

حسب جزای نقدی تا ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال

شلاق تا ده ضربه